

Станция защиты растений при Калужском Губернском
Земельном Управлении.

ФАУНА НАСЕКОМЫХ
КАЛУЖСКОЙ ГУБЕРНИИ.

— В Ы П У С К 1 - й. —

К а л у г а

1 9 2 3 г.

Pflanzenschutzstation an der Kalugaer Gouvernment
Landwirtschaftsregierung.

Insektenfauna
DES KALUGAER GOUWERNEMENT.

— L i e f e r u n g 1. —

Kaluga

1923 Jar.

ПРЕДИСЛОВИЕ.

Изучение общей и вредной фауны того или иного района, особенно фауны насекомых, должно составлять первую и основную задачу деятельности каждой Станции Защиты Растений.

В зависимости от местных условий района одни из станций выполняют эту задачу самостоятельно, другие совместно с различными учреждениями, обществами и лицами, преследующими ту же задачу. Однако изучение энтомофауны для немногих губерний выполнено с достаточной полнотой. Мне думается, я не сделаю крупной ошибки, если скажу, что Калужской губернии в этом отношении посчастливилось. Над изучением ея энтомофауны работали: М. Д. Полторацкий, П. Г. Гагарин, С. Филиппов, Н. Л. Сахаров, Общество изучения природы и местного края, целый ряд сотрудников станции защиты растений, но особенно много А. П. Чернышев, посвятивший всю свою жизнь и все свои силы этому делу.

Богатейшие сборы, произведенные им, переданы станции защиты растений и Обществу изучения природы и местного края. Часть из них обработана и опубликована в специальной литературе. Остальные же, по мере разработки, предположено станцией выпускать в виде отдельных выпусков.

К сожалению, ограниченность средств заставляет станцию сократить текст настоящего выпуска до минимума, придав ему форму списка, и, исключает возможность поместить в нем не только сводку всей литературы по энтомофауне Калужской губ., но даже самый список таковой. Сознвая эти нробелы, верю, что в дальнейшем удастся пополнить их.

В настоящем и дальнейшем выпусках приняты нижеследующие сокращения:

(Erklärung der Abkürzungen):

- Ок. К.—Окрестности Калуги— Die Umgegend von Kaluga.
К.—Калужский уезд — Kaluger Landkreis.
Б.—Боровский „ — Borovsky „
Кз.—Козельский „ — Koselsky „
Л.—Лихвинский „ — Lichwinsky „

Мл.—Малоярославецкий уезд—	Malojaroslawezky	Landkreis.
Мд.—Медынский	” — Medynsky	”
Мс.—Мосальский	” — Mosalsky	”
Мщ.—Мещовский	” — Mieschtschowsky	”
П.—Перемышльский	” — Peremyschlsky	”
Сп.—Спас-Деменский	” — Spas-Demensky	”
Т.—Тарусский	” — Tarussky	”
Ю.—Юхновский	” — Juchnowsky	”
Ж.—Жиздринский	” , отошедшей ныне к Брянской губ. —	Gysdrinsky Landkreis, der jetzt zum Briansky gouvernement abgetreten ist.

Везде даты приведены по новому стилю.

Редактор энтомолог А. Ильинский.

1.

5.

10.

15.

Взял
ГОМ
СПИ

А. П. Чернышев.

Список листогрызов, божьих коровок и долгоносиков Калужской губ.*)

(Coleoptera Chrysomelidae, Coccinelidae et Curculionidae).

Сем. Chrysomelidae.

1. <i>Donacia crassipes</i> Fabr. К., Кз.
17 IV.
<i>D. sparganii</i> Ahr. К., Кз.
<i>D. dentata</i> Hop. К., П. 18—24 VI.
<i>D. semicuprea</i> Panz. К., П., Кз.
14—28 V.	P. affinis Kunze. К., Кз., П. 14 V,—
12 VI.
<i>Lilioceris merdiger</i> L. К., Кз.
2—8 VI.
5. <i>D. aquatica</i> L. К., П., Кз. 25 V,—
3 VI.
<i>D. impressa</i> Payk. К. П., Кз. 24 VI.
<i>D. bicolora</i> Zsnn К., П., Кз. 23 VI.
<i>D. antiqua</i> Kunze К., П., Кз. 23 V,
16 VI.
<i>D. thalassina</i> Germ. К., П., Кз. 8 VI.	20. <i>Crioceris</i> 12—punctata L. К. 14 VII.
<i>Ema puncticollis</i> Curt. К. 23 V.
<i>E. erichsoni</i> Suffr. К., Кз. 2 V., 2 VI.
<i>E. cyanella</i> L. К. 3 V, 7 VI.
<i>E. melanopa</i> L. К. 4 VI.
10. <i>D. vulgaris</i> Zsnn К.
<i>D. cinerea</i> Hrbs. П., Кз. 12 VI,
28 VI
<i>D. simplex</i> Fabr. К., П., Кз.
<i>D. tomentosa</i> Ahr. К., Кз. 14 VI.
<i>D. clavipes</i> Fabr. Кз. 12 VI.	25. <i>Orsodacne cerasi</i> L. К., Кз. 18 IV,—
28 V.
<i>Syneta betulae</i> F. Кз.
<i>Zeugophora flavicollis</i> Mrsh. К.
<i>Labidostomis tridentata</i> L. К. 29 VI,
23 VII.
<i>L. longimana</i> L. К., Кз. 17 VI,—
17 VII.
15. <i>D. marginata</i> Hoppe. Кз. 28 V.
<i>Plateumarius discolor</i> Panz К.,
Кз., П.
<i>P. sericea</i> L. К., Кз., П.	30. <i>Clytra</i> 4—punctata L. Кз., К. 2 V,
7 VII.
<i>Coptocephala unifasciata</i> Scop. К.
<i>Gynandrophthalma cyanea</i> Fbr. К.,
Кз. 19 V—8 VI.
<i>G. flavicollis</i> Scharp. К. 14 VII,—
2 VIII.
<i>G. affinis</i> Hellw. К. 14 VI —
12 VII.

*) Благодаря любезности Г. Г. Яковсона, Д. А. Оглоблина и Н. Н. Смирнова, взявших на себя труд по определению указанных семейств, за каковой считаю долгом выразить им свою глубокую признательность, мне удалось составить настоящий список.

35. *Cryptocephalus sericeus* L. K., Кз. 28 V,—3 VII.
C. aureolus Suffr. K. 12 VI.
C. cristula K., Кз. 23 VI—24 VII.
C. nitidus L. K. 7 VII,—19 VIII.
C. nitidulus Fabr. K. 28 VII.
40. *C. coerulescens* Sahlb. K.
C. parvulus Müll. K., Кз. 28 V.
C. pini L. K. 15 IX.
C. lactus Fabr. K. 25—31 VII.
C. coryli L. K., Кз. 1 VI,—19 VIII.
45. *C. variegatus* Fabr. K. 3 VI.
C. octopunctatus Scop. 1 VI — 7 VI K., Кз.
C. sexpunctatus L. K., Кз. 3 VI.
C. cordiger L. K. 16 VI.
C. flavipes Fbr. K. 24 VI, 14 VII.
50. *C. quadriguttatus* Germ. K., Кз. 28 V.
C. quadripustulatus Gyll. K. 2 VI.
C. bipunctatus L. v. *sanguinolentus* Scop. v. *thomsoni* Ws. K. 14 VI—28 VII.
C. biguttatus Scop. K. 12 VI.
C. moraei L. K. 1 VI—13 VII.
55. *C. ocellatus* Drap. K. 12 VI—3 VII.
C. labiatus L. K. 14 VII.
C. fulvus Goeze. K. 3 VII.
C. pusillus Fabr. K., Кз. 7 VIII.
C. bilineatus L. Кз. 2 VII.
60. *Pachybrachys hieroglyphicus* Laich. K. Кз. 19—25 VII.
Pachnophorus pilosus Rossi. K., Кз. 28 VI.
Bromus obscurus L. K., Кз. 1 VI, 2 VII
Chrysomela imbata T. K. 28 VI—3 VII—29 VII.
C. gypsophilaë Küst. K. 1 VI, 13 VII, 14 IX.
65. *C. marginata* L. K., Кз. 2 IV, 14 V, 21 IX.
C. carnifex Fabr. K. 14—18 VI, 22 VIII.
C. analis L. K. 2 VIII, 19 VIII, 14 IX.
C. hyperici Forst. K. 2 VII, 21 IX.
C. geminata Payk. K. 26 IV, 18 VIII, 14 IX.
70. *C. lurida* L. 15 IV.
C. staphylea L. K., Кз. 25 III, 3 V, 12 IX.
C. goettingensis L. K., Кз. 18 IV, 18 VI.
C. varians Schall. v. *pratensis* Wse v. *centaura* Herbst. K., Кз. 28 V, 24 VII.
C. cerealis L. K. 23 VI.
75. *C. fastuosa* Scop. K., Кз. 21 V, 7 VII.
C. graminis L. K. Кз.
C. menthastri Sffr. K.
C. polita L. K. Кз. 14 IV, 21 VI.
Chrysochloa (Allorina) rugulosa Suffr. П. 28 VI, за д. Андреевкой.
80. *Entomoscelis adonidis* Pall. K. 14 VI, у д. Плетеневки.
Gastroidea viridula Deg. K. 15 IV.
G. polygona L. K., Кз. 21 V, 29 VI.
Colaphus sophiae Sehull. K. 28 IV.
Plagiodera versicolor Laich K., Кз. 14 V—12 VI.
85. *Melasoma (Linaeidea) aenea* L. K., Кз. 28 V, 12 VII.
M. (Miscodera) collaris L. K. 23 V, 12 VIII.
M. vigintipunctata L. K., П., Мд. 28 VII.
M. (s. str.) populi L. K., Кз., П. 28 IV—12 VII

- M. tremulae F. K., Kз., П. 12 VII,
4 IX.
90. M. saliceti Wse. K. 7 VII.
Phytodecta (s. str.) rufipes Fbr. K.,
Kз. 5 V.
P. viminalis L. K., Kз., П. 3 V—VI.
P. linneana Schrn. K. 28 IV.
P. (Gonioctena) pallida L. K., Kз.
21 V.
95. Phyllopecta (Chaetocera) vulgatissi-
ma L. K. 14 VI.
P. vittellinae L. K. Kз. 15 IV, 3 V.
P. laticollis. Sfr. K. 28 IV, 12 VI,
14 IX.
P. atrovirens Corn. Kз.
Hydrothassa marginella L. K. 14 V—
12 VI.
100. H. aucta F. K. 14 IV—3 VI.
Prosocuris phellandrii L. K., Kз.
15 IV—28 V.
P. junci Brh. K. 14 IV.
Phaedon laevigatus Dftsch. K.
P. armoraciae L. K., Kз. 15 V—
12 VII.
105. Galeruca tanaceti L. K., Kз. 12 VI,
2 IX.
G. pomonae Scop. K. 3 VII, 28 VII.
11 IX.
G. circumdata Dft. K. 3 VII, 28 IX.
Lochmaea capreae L. K., Kз.
28 IV IX.
L. suturalis Thoms. K. 3 V.
110. Galerucella (Pyrrhalta) viburni
Payk. K., Kз. 19 VIII.
G. (s. str.) nymphaeae L. K. 2 IV,
21 V.
G. lineola Fbr. K., Kз. 3 V, 2 VI.
G. calmariensis L. K. 28 V.
G. tenella L. K. 12 VI.
115. G. grisescens Jonn. K. 3 IV, 19 V.
Agelastica alni L. K., Kз. 3 IV,
2 VI.
Phyllobratica 4-maculata L. K.
Luperus (s. str.) longicornis Fb.
14 VIII.
L. flavipes. L. K. 23 V, 12 VI,
7 VII.
120. Crepidotera ferruginea Scop. K.
23 VI.
C. nigritula Gyll. K. 22 V.
Lythraria salicariae Payk. K. 23 IV.
Glyptina aerata Marsh. K. 27 V.
Hippuriphila modeeri L. K. 14 V.
125. Calcoides fulvicornis Fabr. K., Kз.
25 V.
C. plutus Latr. K. 11 IV.
C. aurata Marsh. K. 25 IV.
Epithrix pubescens Reh. K. 23 IV.
Mantura rustica L. K. 3 IV.
130. M. chrysantemi Koch. K. 12 V:
Ghaetocnema (Tlanoma) concinna
Marsh. K. 2 IV.
C. (in. sp.) compressa Letzn. K.
22 IV.
C. aridula Gyll. K. 23 V.
C. hortensis Weise. K. 3 V.
135. Haltica tamaricis Schrn. K., Kз.
28 VI.
H. oleracea L. K., Kз. 19 VIII,
7 IV, 5 V.
H. brevicollis Foudr. K. 14 IV,
2 VIII.
Phyllotreta exclamationis Fhnb.
K. 15 IV.
P. tetrastigma Com. K. 2 IV.
140. P. undulata Kutsch. K. 2 IV.
P. vittata Keltb. K. 22 V.
P. vittata Fabr. K. 23 V.

- P. nemorum L. K. 18 V.
P. atra Fabr. K. 2 IV, 3 X.
- 145 Aphthona euphorbiae Schrn. K.
19 VI.
Longitarsus succineus Foudr. K.
3 VII.
L. pratensis Panz. K. 3 IV.
L. melanocephalus Deg. K. 2 IV.
L. nasturtii Fabr. K. 2 IV.
150. L. luridus Scop. K. 23 IV.
L. apicalis Beck. K. 28 IX.
L. parvulus Payk. K. 23 IV.
Dibolia foersteri Boch. K. 3 VII.
Psylliodes cuprea Koch. K. 7 V.
155. P. affinis Payk. K. 22 V.
P. cucullata Jll. K. 28 VII.
Cassida viridis L. K. 26 VI.
C. hemisphaerica Hrbst. K. VI, VII,
19 IX.
C. murraea L. K. 6 IV, 4 X.
- 160 C. splendidula Suffr. K. 19 IX.
C. margaritacea Schall. K. 16 IV.
C. flaveola Thb. K. 23 IV, 19 V.,
17 VII
C. nebulosa L. K., Kz. 23 V.,
2 VIII
C. subferruginea Schrn. 2 VI. K.
165. C. ferruginea Goeze. K. 19 V.
C. rubiginosa Müll. K. V, VI, 3 IX.
C. vibex L. K. 12 VI.
C. stigmatica Suffr. K. 3 VII.
C. sanguinosa Suffr. K., Kz. 15 IV.
170. C. panzeri Wse. K. 8 VII.
C. denticollis Sffr. K. 2 IV, 11 VIII.
C. prasina Gll. K., Kz. IV, V,
VII, VIII.
C. rufovirens Sffr. K.
C. sanguinolenta Mull. K. 11 IV.

175. C. (Cassidula) nobilis. K. 14 IV,
7 VI.

Cem. Coccinelidae.

1. Subcoccinella 24—punctata L. K.
8 V, 1 VI, 15 VI.
Scymnus (s. str.) nigrinus Kugel.
K. 7 V.
S. frontalis Fabr.
S. (Nephus) bipustulatus Kug. 8 V.
25. S. (Pullus) suturalis Thng. K. 7 VII.
Hyperaspis campestris Hrbs. K. 19 IX.
Oxynychus erythrocephala Fabr.
K. 3 V, 2 VI, 18 VI.
- Platinaspis luteorubra Goeze K. 14 IV.
Chilocorus renipustulatus Scriba K.
IV VI.
10. Exochomus 4—pustulatus L. K. 3 V.
Hippodamia 13—punctata L. K.
3 IV, 8 V.
Adonia variegata Goeze K. 8 IV,
31 VII.
Anisosticta 19—punctata L. K.
14 VI, 23 V.
Semiadalia notata Laich. K. 14 V.
15. S. undecimnotata Sch. K. 19 VIII.
Tytthaspis sedecimpunctata L. K.
15 IV.
Coccinella 10—punctata L. 18 V,
19 VI. ab. humerali Sch. K.
C. hieroglyphica L. K. III, IV, VI.
C. 14—pustulata L. K. III, IV, V, VII.
20. C. 5—punctata L. K. IV, V, VII.
C. 7—punctata L. K. IV, V, VII.
C. divericata A. Ol. K. VII.
C. conglobata L. K. 2 VIII, 2 IX.
C. (Adalia) bipunctata L., 3 V, 2 IX,
ab. 4—maculata Scop. K.
ab. 6—pustulata L. K.

25. *C. (Harmonia) 4 punctata* Pontop.
K. 2 VI, 17 VII.
Anatis ocellata L. K. 11 VI, 17 VIII.
Paramysia oblongoguttata L. K.
4 IX
Halyzia (s. str.) sedecimguttata L.
K. III, IV, V, IX.
H. (Thea) 22—punctata L. K. 2 VI,
3 VII, 2 IX.
30. *H. (Calvia) 10—guttata* L. K. V.,
VI, VII.
H. 14—guttata L. K. 12 VII, 28 IX.
H. (Sospita) 20—guttata L. ab.
tigrina L. K. 1 VI.
H. (Myrrha) 18—guttata L. K. IV,
V, 14 VIII.
H. (Propylaea) 14—punctata L.
K. IV, V, 3 X.

Gem. Curculionidae.

1. *Otiorynchus ligustici* L. 2 VI,,
14 VIII.
O. septentrionis Hrb. 12 VII.
O. tristis Scop. 26 IV, —2 V, 16 VI.
O. ovatus L. IV, V, VI.
5. *O. raucus* Fabr. 17 IV, 3 VII.
O. tessulatus Mull. 23 IV.
Phullobius urticae Deg. = *alneti*
Fabr. K. VI.
P. argentatus. 3 V, 2 VI.
P. oblongus L. 27 IV, 2 VI.
10. *P. pyri* L. 27 V, 14 VI.
P. betulae Fbr. 7 VI.
P. maculicornis Germ. 16 VI.
Eustolus flavipes Deg.
Polydrosus cervinus. L. 3 V, 3 IV.
15. *P. undatus* Fabr. 23 V.
P. mollis Schonh 3 V.
- P. tereticollis* Deg. 28 IV.
P. ruficornis B. 7 VII, 18 VI.
Chiloneus muricatus Fbr. 28 III,
28 IV.
20. *Strophosomus albolineatus* Schld.
28 IV.
S. obesus Muell. IV, V, 21 IX.
Brachyderes incanus L. 3 IV, 1 VI,
7 VI, 8 X.
Sitona flavescens Mar. 28 V, 31 VIII.
S. lineatus Sch. 3 V, IX.
25. *S. sulcifrons* Thn.
S. hispidulus Fabr.
S. humeralis Step. 17 IV.
S. crinitus Ol.
S. puncticollis Step. 3 IV.
30. *S. griseus* Fabr. 9 IV, 22 VIII.
Trachyphloeus aristatus Gyll. 14 IX.
Chlorophanus viridis L. 1 VI, 3 VII.
C. graminicola Schoenh VI.
Tanymecus palliatus Fbr. 21 IV,
15 V.
35. *Lepyrus capucinus* Schl. 13 IV,
28 IV, 4 VI
Coniocleonus glaucus F. 14 V, VIII.
Bohtynoderes foveicollis Gll. 14 V.
Chromoderes fasciatus Muell III, IV,
V, 15 IX.
Cyphocleonus tigrinus Poda. III,
IV, V, VI.
40. *C. trisulcatus* Hrb. 29 VI, 23 IX.
Cleonus piger Scop. 19—28 V
Lixus iridis Ol. 19 VII, —19 VIII.
L. myagri Ol. 3—16 V.
Larinus sturnus Sch. 19 VII.
45. *Gronops lunatus* Fbr. 12 V.
Alophus triguttatus. Fbr. IV V,
19 VIII.
Hylobius abietis L. IV, V. VI.

- H. pinastri Gyll. 14 VII.
Phytonomus arator L. 3 V, 15 V,
7 VIII.
50. P. adspersus Fabr. 18 IV,
P. rumicis L. 12 VIII, 3 V, 17 VI.
P. punctatus Fabr. 28 IX.
P. meles Fabr. 21 VII.
P. fasciculatus Hrbs. 28 IV.
55. P. pedestris Payk. 3 IV.
Pissodes elongatus Payk. 21 IX.
P. validirostris Gyll. 15 IX.
P. piniphilus. Hrbs. 28 V.
P. pini L. 29 V.
60. P. notatus Fabr. 3 V.
Glupidius equestri Fabr. IV, 14 V.
Notaris bimaculatus Fbr. 9 IV, 3 VI.
N. acridulus L. 25 III, 4 VI, 2 VII.
N. aethiops Panz. 18 V.
65. Dorytomus affinis Payk 7 VIII.
D. taeniatus Fbr. 7 V.
D. tortix L. 21 IX.
D. tremulae Payk. 19 VI.
D. flavipes Payk. 28 VIII.
70. Eremotes chloropus L. 3 X.
Cryptorrhinus lapatti L. 28 V.
Coeliodes rubicundus Payk. 1 VI.
Cidrorrhinus urticae Scop.
Rhinoncus pericarpis L., 27 V.
75. Ceuthorrhynchus pleurostigma Mars-
14 IX.
C. suturalis Fabr.
C. joleti Bries. 5 VI.
C. quadridens Taus.
Albodactilus geranii Payk. 26 VI.
80. Limnobarinus Talbum L. 18 V.
Orobitis cyaneus L. 31 V.
Baris lepidii Germ. 15 V.
Acnocorus guttula F. 4 VI.
Calandra granaria Lin. 14 V.
85. Balaninus nucum L. 11 VI, 4 VII.
B. cerasorum Hrb. 3 VII.
B. villosus Fabr. 21 VIII.
Anthonomus pomorum L. 3 V 16 VI.
A. rectirostris L. 3 VII.
90. A. varians Payk. 5 V.
A. rubi Hbst. 13 VI.
Brachonix pineti Payk. 25 IV.
Acalyptus carpini Hrb. 23 V.
Elleschus infirmus Hrb. 3 V.
95. E. scanfcus Payk. 25 IV.
Sibinia cana Hrb. 6 VI.
Orchestes populi L. 28 V.
O. salicis L. 24 V. 19 IX.
Gymnetron pilosum Gyll.
100. G. thapsicola Germ. 17 VII.
G. linariae Panz.
Miarus campanulae L. 25 VI.
Cionus tuberculosus Sc.
C. verbasci Fbr. 6 VI.
105. C. scrophulariae L. 21 V.
C. hortulanus Marsh. 6 VI, 2 VIII.
Magdalis violaceum L. 26 V, 12 VI.
M. ruficornis=pruni L. 23 V—7 VI.
M. frontalis Gyll. 4 VI.
110. M. phlegmatica Hrb. 18 V.
Apion frumentarium L. 3 V.
A. ochropus L.
A. miniatum Ger. 22 VIII.
Rhynchites populi L 4 V.
115. R. mannerheimi Humm. 7 VII.
R. pubescens Fabr.
R. betuleti Fabr, 2 VI, 23 VI.
R. cupreus L. 23 VI.
R. betulae L. 4 V, 6 VI.
120. Attelabus nitens=curculionoides L.
28 V, 15 VII, 19 VIII.
Apoderus coryli L. 3 VII, 23 VII.
A. erythropterus Gml. 26 VI,